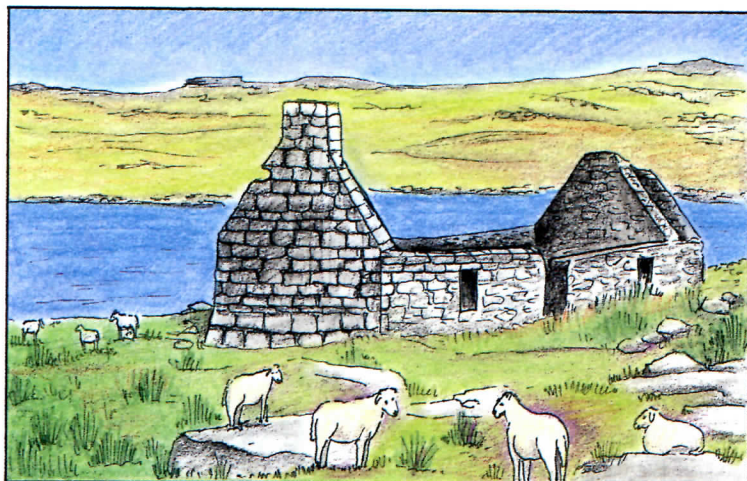

Nepoddajné Írsko

alebo za slobodu sa musí bojovať

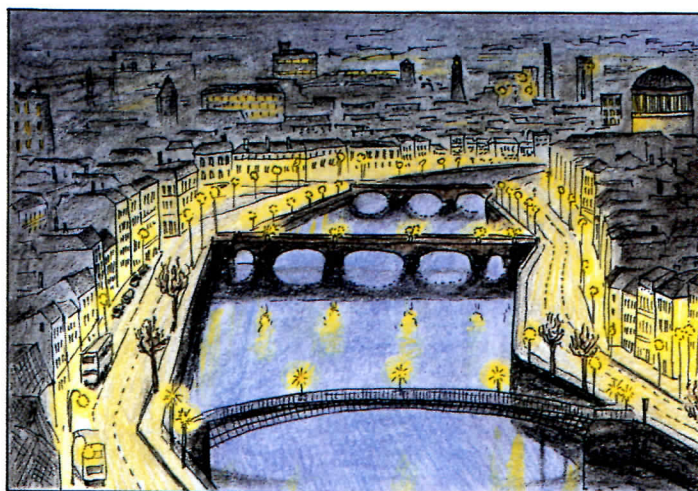
Íri v histórii čelili mnohému zlu, napriek tomu si ako národ dokázali udržať vlastné tradície i vyvzdorovať samostatnosť. Je to krásna krajina – len to počasie! Na návštevu Írska si určite nezabudni prísplášť...

Stáda oviec na pastvinách, voda a ruiny starého kláštora či kostola – takýto obrázok môžeš v írskej krajine uvidieť často.

■ Zelený ostrov tak trochu bokom Írsku sa hovorí zelený ostrov a je to priliehavé pomenovanie: veľkú časť tamjšej krajiny zaberajú pastviny a lúky, často bičované vetrom a dažďom. Rozľahlé sú aj rašeliniská; naopak lesy tam skoro nie sú a osídlenie je riedke. Jedno je však isté: na sýtu zeleň s čriedami oviec, izolovanými farmami a malými mestečkami po návšteve Írska len tak nezabudneš. Pre odľahlú polohu bolo Írsko po stáročia bokom od svetového diania. Až po 2. svetovej vojne sa Íri viac zapojili do svetovej ekonomiky, od roku 1973 je krajina členom EÚ.

■ Krajina starodávnych tradícií Melancholicky pôsobia sivé ruiny starobyľých kláštorov, ktoré sú rozosiate po celom Írsku a pripomínajú dávne dobové, keď sa na ostrov už od 5. storočia uchýľovali kresťania z vojnami zmietanej kontinentálnej Európy. Najväčším írskym sviatkom 17. marec je výročný deň, keď zomrel misionár sv. Patrik (asi roku 493). Ak sa v tento deň ocitneš v Írsku, môžeš sa zapojiť do sprievodu plného hudby a tanca. V Írsku sa však nachádzajú ešte staršie pamiatky ako kláštory a kostoly – tisíce rokov staré kamenné múry, o staviteľoch ktorých väčšinou nič nevieme.

Írskou metropolou Dublin preteká rieka Liffey. Jednému z mostov (v popredí) sa hovorí Ha'penny Bridge – v minulosti sa totiž za prechod vyberalo mýto pol peniaza.

NÁRODNÁ HRDOSŤ

Len málo národov má takú hrdosť ako Íri. Navzdory storočiam britského útlaku si obyvatelia Írska dokázali ubrániť vlastnú identitu čiže svojbytnosť, najmä katolícke náboženstvo (proti protestantským Britom) i jazyk, írčinu. Nebolo to však zadarmo: írské dejiny sú lemované hrdinami, ktorí v boji za slobodu národa položili život či strávili roky vo väzení. K najvýznamnejším patrili Daniel O'Connell, írsky politický vodca z 19. storočia.

Na sviatok sv. Patrika Íri vyrazajú oslavovať do ulíc, všade dominuje írská národná farba – zelená.

NEZAŠKODÍ VEDIEŤ

ÍRSKA REPUBLIKA

Jazyk: angličtina, írčina

Náboženstvo: katolícke

Štátne zriadenie: parlamentná republika

Člen EÚ: áno, 1993

Rozloha: 70 000 km²

Počet obyvateľov: 4,9 mil.

Hustota obyvateľstva: 70 obyv./km²

Hlavné mesto: Dublin, 1,8 mil. obyv.

Najvyšší bod: Carrauntoohil, 1 038 m n. m.

Tradičnú írsku krčmu (pub) nájdeš nielen v mestách, ale i skoro v každej osade. Ponúkajú tam napríklad írske národné jedlo irish stew – dusenú jahňacinu či baraninu so zemiakmi a zeleninou.

OD ZEMIAKOVÉHO MORU K ROZVOJU

Zemiaková pleseň, ktorá v rokoch 1845–1849 zničila v Írsku väčšinu úrody, mala katastrofálne následky: od hladu vtedy zomrelo asi milión ľudí, ešte viac Írov potom emigrovalo (hlavne do USA) a počet obyvateľov ostrova klesol o tretinu. Aj po skončení hladomoru však Írsko dlho zostávalo veľmi chudobné. Situácia sa zmenila k lepšiemu až po 2. svetovej vojne a takmer závažne po vstupe do EÚ – dnes Írsko patrí medzi najvyspelejšie krajiny sveta.

Krásna prehladka! Ani sa mi nechce veriť, že tá pravěká stavba je staršia ako egyptské pyramídy.

Je to sila! Stojí tu vyše 5 000 rokov a iba pred 300 rokmi ju objavili pod kopcom zarasteným trávou...

Západné pobrežie je dosť členité; v lokalite Cliffs of Moher klesajú do mora až 200 m vysoké útesy.

Brú na Bóinne
NEWGRANGE
TUMULUS

Carrauntoohil
1038

Tmavé pivo Guinness vzniklo v 18. storočí. Pije sa nielen v Írsku, ale aj v mnohých iných krajinách sveta.

K e l t s k é

m o r e

SEVERNÉ ÍRSKO

Jedna šestina írskeho ostrova, tzv. Severné Írsko s hlavným mestom Belfast, dnes patrí Spojenému kráľovstvu. Žijú tam protestanti i katolíci a od čias osamostatnenia Írskej republiky (1922) tam vládli časté nepokoje. Mnohí Íri z republiky dodnes nemôžu prejsť cez srdce, že časť ich ostrova patrí Britom. Obdobie častých teroristických útokov je však našťastie preč a d

Severného Írska sa dnes pokojne môžeš vybrať na výlet.

Írsky harfa je jedným z nástrojov írskej alebo keltskej ľudovej hudby, ktorú v Írsku počuť takmer všade.

Donegal

Sligo

Severné Írsko

667

Longford

Athlone

Tullamore

Galway

Limerick

819

Shannon

Opevnený kláštor Rock of Cashel dominuje krajine v grófstve Tipperary.

Cork

Kláštor Monasterboice, založený v 5. storočí, je známy nádherné tesanými keltskými krížmi.

DUBLIN

Lifey

Hlavná pošta v Dubline bola roku 1916 centrom neúspešného Veľkonočného povstania proti Angličanom.

V Írsku majú dva úradné jazyky, írčinu a angličtinu – všetky cedule sú preto „dvakrát také dlhé“.

Kilkenny

Waterford

V národnom parku Connemara na severozápade Írska sa môžeš túlať po krajine s vresoviskami, ostrovcami lesov i clivo pôsobiacimi jazerami.

OTÁZKA PRE ČITATEĽA

Ktorý hudobný nástroj sa v Írsku považuje za národný?

Radšej si to over na s. 78.